

ANAYASA MAHKEMESİNDEN KATMA DEĞER KANUNUYLA İLGİLİ BİREYSEL BAŞVURUYA İLİŞKİN YETKİSİZLİK KARARI

ÖZET : Anayasa Mahkemesi, 5.3.2013 tarihli ve 2012/73 sayılı Başvuru Kararında, engelli çocuğunun kullanması amacıyla satın aldığı motorlu araç için ödediği katma değer vergisinin tarafına iade edilmesi istemiyle açılan davada,
“olayda iç hukuk yolunu tüketen nihai kararın, Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisinin başladığı 23/9/2012 tarihinden önce verildiği anlaşıldığından başvurunun, diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin “zaman bakımından yetkisizlik” nedeniyle kabul edilemez.”
olduğuna karar verdi.

Başvurucu, engelli çocuğunun kullanması amacıyla satın aldığı motorlu araç için ödediği katma değer vergisinin tarafına iade edilmesi istemiyle yaptığı idari başvurunun reddedildiğini, idarenin bu işlemine karşı başvurduğu yargısal yollardan sonuç alamadığını belirterek, anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Başvurucu, hakkında tesis edilen idari işlem ile bu işleme karşı açılan dava sonucu verilen mahkeme kararlarının, Türkiye tarafından imzalanan ve taraf olan devletlere, engellilere karşı ayrımcılığı ortadan kaldırma ve onların yaşam standartlarını yükseltme yükümlülüğü getiren Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme ile yine Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilen Sakat Kişilerin Hakları Beyannamesine aykırı olduğunu, özürsüz oğlu için satın aldığı otomobilin 3065 sayılı Kanun’un 17. maddesinin (4) numaralı fıkrasının (s) bendinde belirtilen, özürsüzler için üretilmiş her türlü araç-gereç kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini belirterek,

anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüş ve satın aldığı otomobil için ödediği 3.405,84 TL katma değer vergisinin yasal faiziyle tazminini talep etmiştir.

Başvuru konusu olayda başvuru, başvurusunun idarece reddedilmesi işleminin iptali ile ödediği katma değer vergisinin iadesine karar verilmesi istemiyle Manisa Vergi Mahkemesinde dava açmış ve dava anılan Mahkemenin 5/6/2012 tarih ve E.2012/131, K.2012/472 sayılı kararı ile reddedilmiş, bu karara karşı Manisa Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itirazda bulunmuş, anılan Mahkemenin 7/9/2012 tarih ve E.2012/361, K.2012/253 sayılı kararıyla itiraz isteminin reddine ve Manisa Vergi Mahkemesinin kararının onanmasına karar verilmiştir. Karar, 24/9/2012 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Başvurucu bu karara karşı karar düzeltme yoluna başvurmamıştır. Böylece hukuk yolları bireysel başvuru yönünden Manisa Bölge İdare Mahkemesinin 7/9/2012 tarihli kararıyla tüketilmiştir.

Anayasa Mahkemesi ise 27 Mart 2013 tarihli ve 28600 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesi, 5.3.2013 tarihli ve 2012/73 sayılı Başvuru Kararında, başvuruyu “zaman bakımından yetkisizlik” dolayısıyla reddetmiştir.

Anayasa Mahkemesinin red gerekçesi aşağıdaki gibidir.

“..

Açıklanan nedenlerle, olayda iç hukuk yolunu tüketen nihai kararın, Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisinin başladığı 23/9/2012 tarihinden önce verildiği anlaşıldığından başvurunun, diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin “zaman bakımından yetkisizlik” nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir....”

Anayasa Mahkemesinin 5.3.2013 tarihli ve 2012/73 sayılı Başvuru Kararı, bu Sirkülerimize ek olarak verilmiştir.

Saygılarımızla...

27 Mart 2013, Çarşamba

Sayı : 28600

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

İKİNCİ BÖLÜM KARAR

Başvuru Numarası : 2012/73

Karar Tarihi : 5/3/2013

Başkan : Alparslan ALTAN

Üyeler : Recep KÖMÜRCÜ

Engin YILDIRIM

Celal Mümtaz AKINCI

Muammer TOPAL

Raportör : Canbulut ŞAŞMAZ

Başvurucu : Hasan ÇELEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, engelli çocuğunun kullanması amacıyla satın aldığı motorlu araç için ödediği katma değer vergisinin tarafına iade edilmesi istemiyle yaptığı idari başvurunun reddedildiğini, idarenin bu işleme karşı başvurduğu yargısal yollardan sonuç alamadığını belirterek, anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 26/9/2012 tarihinde Manisa Vergi Mahkemesi vasıtasıyla yapılmış; belirlenen eksikliklerin tamamlanmasının ardından başvuru dilekçesi ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinde Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı belirlenmiştir.

3. İkinci Bölüm İkinci Komisyonunca, 25/12/2012 tarihinde başvurunun karara bağlanması için Bölüm tarafından ilke kararı alınması gerekli görüldüğünden, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 33. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca, kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

4. Başvuru dilekçesindeki ilgili olaylar özetle şöyledir:

5. Başvurucu, vasisi olduğu özürlü oğlu adına 27/1/2012 tarihinde 22.327,15 TL bedelle binek otomobil satın almıştır. Alınan aracın katma değer vergisi 3.405,84 TL'dir.

6. 25/10/1984 tarih ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17. maddesinin (4) numaralı fıkrasına 1/7/2005 tarih ve 5378 sayılı Kanun'un 32. maddesiyle eklenen (s) bendi ile özürlülerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç ve özel bilgisayar programları katma değer vergisinden istisna tutulmuştur.

7. Özürlü oğlu için satın aldığı otomobilin 3065 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (4) numaralı fıkrasının (s) bendinde belirtilen, özürlüler için üretilmiş her türlü araç-gereç kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini iddia eden başvurucu, ödediği katma değer vergisinin tarafına iade edilmesi istemiyle 2/2/2012 tarihinde idareye yazılı başvuruda bulunmuştur. İdarece, teslim konu otomobilin üretim özellikleri itibarıyla toplumdaki tüm bireylerin kullanımına sunulan binek otomobil olduğu, dolayısıyla özürlülerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her

türlü araç-gereç kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı belirtilerek başvurunun reddine karar verilmiştir.

8. Başvurucu, idarenin ret işleminin iptali ve ödediği katma değer vergisinin iadesine karar verilmesi istemiyle Manisa Vergi Mahkemesinde dava açmıştır. Yapılan yargılama sonucunda anılan Mahkemenin 5/6/2012 tarih ve E.2012/131, K.2012/472 sayılı kararı ile işlem hukuka uygun bulunarak dava reddedilmiştir.

9. Bu karara karşı Manisa Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itirazda bulunulmuş, anılan Mahkemenin 7/9/2012 tarih ve E.2012/361, K.2012/253 sayılı kararıyla itirazın reddine ve kararın onanmasına karar verilmiştir.

10. Manisa Bölge İdare Mahkemesince verilen onama kararı, 24/9/2012 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiş ve bu karara karşı karar düzeltme isteminde bulunulmamıştır.

B. İlgili Hukuk

11. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası, geçici 18. maddesinin yedinci fıkrası, 30/3/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkrası, geçici 1. maddesinin (8) numaralı fıkrası, 3065 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (4) numaralı fıkrasının (s) bendi.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Mahkemenin 5/3/2013 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvurunun 26/9/2012 tarihli ve 2012/73 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

13. Başvurucu, hakkında tesis edilen idari işlem ile bu işleme karşı açılan dava sonucu verilen mahkeme kararlarının, Türkiye tarafından imzalanan ve taraf olan devletlere, engellilere karşı ayrımcılığı ortadan kaldırma ve onların yaşam standartlarını yükseltme yükümlülüğü getiren Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme ile yine Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilen Sakat Kişilerin Hakları Beyannamesine aykırı olduğunu, özürü oğlu için satın aldığı otomobilin 3065 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (4) numaralı fıkrasının (s) bendinde belirtilen, özürsüzler için üretilmiş her türlü araç-gereç kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini belirterek, anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştü ve satın aldığı otomobil için ödediği 3.405,84 TL katma değer vergisinin yasal faiziyle tazminini talep etmiştir.

B. Değerlendirme

14. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkrasında herkesin, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabileceği hükmüne yer verilmiştir. Anayasa'nın geçici 18. maddesinin yedinci fıkrasında bireysel başvuruya ilişkin düzenlemelerin iki yıl içinde tamamlanacağı ve uygulama kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bireysel başvuruların kabul edileceği, 6216 sayılı Kanun'un 76. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise Kanunun 45 ilâ 51 inci maddelerinin 23/9/2012 tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

15. 6216 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinin (8) numaralı fıkrası şöyledir:

"Mahkeme, 23/9/2012 tarihinden sonra kesinleşen nihai işlem ve kararlar aleyhine yapılacak bireysel başvuruları inceler."

16. Anılan Anayasa ve Kanun hükümleri uyarınca Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisinin başlangıcı 23/9/2012 tarihi olup, Mahkeme, ancak bu tarihten sonra kesinleşen nihai işlem ve kararlar aleyhine yapılan bireysel başvuruları inceleyebilecektir. Bu açık düzenlemeler karşısında, anılan tarihten önce kesinleşmiş nihai işlem ve kararları da içerecek şekilde yetki kapsamının genişletilmesi mümkün değildir.

17. Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisi için kesin bir tarihin belirlenmesi ve Mahkemenin yetkisinin geriye yürütür şekilde uygulanmaması hukuk güvenliği ilkesinin bir gereğidir. (B. No: 2012/51, § 18, 25/12/2012)

18. Başvuru konusu olayda başvuru, başvurusunun idarece reddedilmesi işleminin iptali ile ödediği katma değer vergisinin iadesine karar verilmesi istemiyle Manisa Vergi Mahkemesinde dava açmış ve dava anılan Mahkemenin 5/6/2012 tarih ve E.2012/131, K.2012/472 sayılı kararı ile reddedilmiş, bu karara karşı Manisa Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itirazda bulunmuş, anılan Mahkemenin 7/9/2012 tarih ve E.2012/361, K.2012/253 sayılı kararıyla itiraz isteminin reddine ve Manisa Vergi Mahkemesinin kararının onanmasına karar verilmiştir. Karar, 24/9/2012 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Başvurucu bu karara karşı karar düzeltme yoluna başvurmamıştır. Böylece hukuk yolları bireysel başvuru yönünden Manisa Bölge İdare Mahkemesinin 7/9/2012 tarihli kararıyla tüketilmiştir.

19. Açıklanan nedenlerle, olayda iç hukuk yolunu tüketen nihai kararın, Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisinin başladığı 23/9/2012 tarihinden önce verildiği anlaşıldığından başvurunun, diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin “*zaman bakımından yetkisizlik*” nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Başvurunun, “*zaman bakımından yetkisizlik*” nedeniyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA**, yargılama giderlerinin başvuru üzerinde bırakılmasına, 5/3/2013 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

